PROIECT DIDACTIC

DATA:

CLASA: a VI-a A

PROFESOR:

OBIECTUL: Limba şi literatura română

UNITATEA DE ÎNVĂŢARE: Popasuri cu tâlc

ELEMENTE DE CONŢINUT: *Pronumele personal (actualizare)*

TIPUL DE LECŢIE: dobândire de noi cunoștințe

MOTIVAȚIA: reactualizarea cunoştinţelor din clasa a V-a despre pronumele personal. Cazurile pronumelui.

COMPETENȚE GENERALE:

- Participarea la interacţiuni verbale în diverse situaţii de comunicare, prin receptarea şi producerea textului oral
- Utilizarea corectă, adecvată şi eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise,

COMPETENȚE SPECIFICE:

4.1. Utilizarea structurilor sintactice și morfologice de bază ale limbii române standard pentru înțelegerea și exprimarea corectă și precisă a intențiilor comunicative

4.4. Utilizarea deprinderilor dobândite pentru monitorizarea corectitudinii comunicării, prin raportarea la normă

OBIECTIVELE OPERAŢIONALE:

COGNITIVE:

OC1: să definească pronumele personal precizând elementele specifice;

OC2: să identifice pronumele personale în diferite contexte;

OC3: să recunoască formele accentuate și neaccentuate ale pronumelor personale;

OC4: să construiască enunțuri pentru a fixa ortografia formelor neaccentuate ale pronumelor personale;

OC5 : să precizeze cazurile pronumelor personale;

OC6: să indice funcțiile sintactice ale pronumelui personal;

AFECTIVE:

OA1: să participe cu atenţie şi interes la lecţie;

STRATEGIA DIDACTICĂ:

METODE ŞI PROCEDEE: conversația euristică, lucrul cu manualul, învățarea prin descoperire, jocul didactic, analiza gramaticală, exerciţiul.

FORME DE ORGANIZARE: frontală, individuală, pe niveluri.

MIJLOACE DE ÎNVĂŢĂMÂNT: laptop, manuale, fişe de lucru, joc didactic, platforme e-learning.

RESURSE:

1. *BIBLIOGRAFICE*

a) metodice:

- Corneliu Crăciun – *Metodica studierii limbii şi literaturii române în gimnaziu şi liceu*, Editura EMIA, Deva, 2007;
- Constantin Parfene – *Metodica studierii limbii şi literaturii române în şcoală. Ghid teoretico-aplicativ*, Iaşi, Editura POLIROM, 1999;
- *DOOM II,* Academia română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan", Editura UNIVERS ENCICLOPEDIC, Bucureşti, 2005;

b) didactice:

- Florentina Sâmihăian, Sofia Dobra, Monica Halaszi, Anca Davidoiu – Roman, Horia Corcheș, *Limba şi literatura română*, manual pentru clasa a VI-a, Ed. Art Educațional, Bucureşti, 2018;
- Dobra Sofia, *Cartea mea de gramatică: clasa a VI-a*, Editura Art Educațional, București, 2018;

d) pedagogice:

- Constantin Cucoş, (coordonator), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare şi grade didactice,* Iaşi, POLIROM, 1998;
- Florentina Sâmihăian, *O didactică a limbii și literaturii române: provocări actuale pentru profesor și elev*, ART, București, 2014;
- V. Goia, *Didactica limbii şi literaturii române pentru gimnaziu şi liceu*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002;

e) oficiale:

- M.E.C., *Învăţarea activă*, Bucureşti, 2001

- Curriculum Naţional. *Programe şcolare pentru clasele a V-a – a VIII-a*. Aria curriculară limbă şi comunicare, Bucureşti, 2017

1. *TEMPORALE*

- 50 minute

3. *UMANE*

- 28 de elevi
  - clasă de nivel mediu

Scenariu didactic

NR CRT	ETAPELE LECŢIEI	OBIECTIVE OPERAŢIONALE	UNITĂŢI DE CONŢINUT ACTIVITATEA PROFESORULUI ŞI A ELEVILOR	METODE	MIJLOACE	FORME DE ORGANIZARE	EVALUARE
0	**Moment organizatoric** 1’		Asigurarea condiţiilor necesare desfăşurării lecţiei (efectuarea prezenței, pregătirea materialului didactic necesar).	conversaţia	laptop	FRONTALĂ	
1	**Captarea atenţiei** 5’	OA1	Captarea atenţiei se realizează printr-un exercițiu de dezgheț, desfășurat sub forma unui concurs rapid, solicitându-se elevilor să precizeze numărul total de pronume din textul: *„ – Te rog, cântă-mi ceva! – Ea nu știe, dar eu am citit fabula și n-o să audă niciun sunet de la mine!”*	Problematizarea Conversaţia	Joc didactic	FRONTALĂ INDIVIDUALĂ	observarea comportamentelor elevilor -evaluare iniţială
2	**Enunțarea obiectivelor** 1’	OA1	Se comunică elevilor, în limbaj accesibilizat, titlul lecției, conţinutul învăţării şi performanţele aşteptate. Se notează titlul lecţiei pe caiet.	Conversaţia		FRONTALĂ	
3	**Actualizarea cunoştinţelor** 5’	OC1	Se verifică tema selectiv (exercițiul 2, pagina 129, din manual). Pentru a introduce noile conținuturi, profesorul le prezintă elevilor informațiile de la istoria cuvintelor, apoi le propune rezolvarea primelor patru exerciții din fișa de	Conversaţia euristică Exercițiul	Laptop Google docs.	FRONTALĂ PE GRUPE	evaluare iniţială -analiza răspunsu-rilor elevilor

			lucru (Anexa 3). Activitatea se va defășura interactiv, pe grupe.				
4 5	**Prezentarea conţinutului** **Dirijarea învăţării** 24’	OC1 OC2 OC3 OC4 OC^	Fiindcă este o lecție de actualizare a cunoștințelor, profesorul îi îndrumă pe elevi astfel încât aceștia să definească pronumele, pronumele personal și să recapituleze categoriile gramaticale ale acestuia: persoană, număr, gen (doar la persoana a III-a), caz, forme (doar la acuzativ și dativ). Profesorul le precizează că formele neaccentuate ale pronumelui personal se mai numesc clitice și elevii vor scrie în caiet tabelul cu formele pronumelui personal. Elevii vor primi pe Classroom reperele teoretice din Anexa 2. Pentru activităţile ce urmează, elevii vor lucra din nou, în grupe, exercițiile 6 și 7 din fișa de lucru. Aceste exerciții îi vor ajuta să constate că pronumele personal are, în general, aceleași funcții sintactice ca substantivul și vor efectua analiza gramaticală specifică. Activitățile propuse sunt în strânsă legătură cu orizontul de cunoștințe și cu preocupările elevilor, având *caracter inductiv*. Astfel, elevii sunt <u>dirijaţi</u> să rezolve sarcinile de lucru propuse, prilej pentru *a descoperi* reperele pronumelui supus analizei. Pe parcursul întregului demers didactic, elevii sunt implicaţi direct în evaluarea lor formativă.	conversaţia exerciţiul Algoritmizarea Exercițiul Analiza gramaticală	- manual; - caiete - prezentare pps.	FRONTALĂ PE GRUPE FRONTALĂ	-analiza răspunsuri-lor elevilor şi observarea comportamentelor acestora Aprecieri !
6	**Obţinerea performanţei** 5’	OC3 OC4 OC5 OC7 OA1	Elevii rezolvă individual exercițiul 5 din fișa de lucru. Se discută apoi răspunsurile elevilor, corectând acolo unde este necesar.	Exerciţiul Analiza gramaticală	Manual Caiete	INDIVIDUALĂ FRONTALĂ	analiza capacităţii de a opera cu noţiunile învăţate
7	**Feedbackul** 1’	OA1	Are loc pe parcursul etapei dirijarea învățării și se concretizează prin aprecieri ale profesorului. Se fac trimiteri la obiectivele propuse, verificându-se măsura în care acestea au fost îndeplinite.	Conversaţia		FRONTALĂ	Observarea comporta-mentului elevilor
8	**Evaluarea performanţei**	OC3 OC4 OC5 OC7	Elevii primesc un test formativ de trei minute în Google Forms. După ce au terminat de rezolvat cerințele, primesc automat răspunsurile corecte și punctajul	Minitest	evaluare finală	INDIVIDUALĂ	Observarea comporta-mentului elevilor

	5’	OA1	obținut. Se fac aprecieri generale şi individuale asupra activităţii desfăşurate. Pentru participarea la lecţie, elevii cei mai activi vor fi recompensaţi cu note.		Google Forms		aprecieri generale şi individuale -notare
9	**Retenţia** 2’	OA1	Se prezintă pe scurt conținutul lecției.	Conversaţia		FRONTALĂ	Observarea comporta-mentului elevilor
10	**Transferul** 1’		Se anunţă tema pentru acasă. Elevilor li se dă de transcris ciorchinele (anexa 1) în caiet și de rezolvat exercițiile 2, 3 și 8, pg. 134-135, din manual.	Conversaţia	Manual	FRONTALĂ	

Anexa 1 – **Ciorchine**

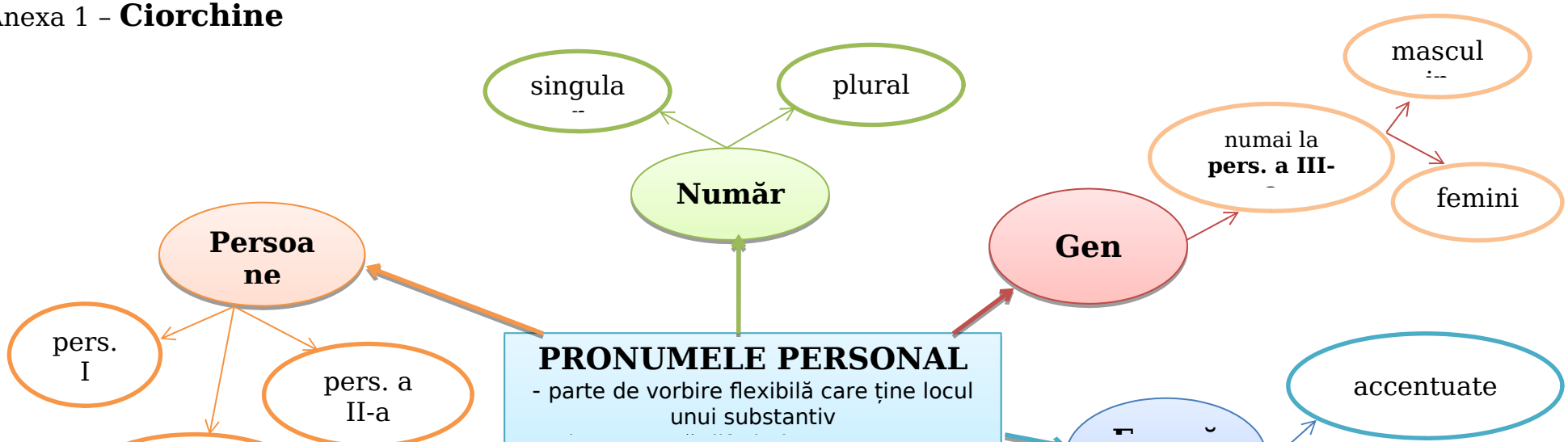

Anexa 2

Pronumele

Schița le

Istoria c

Cuvântul *pronume* vine din limba la *omen*, din *pro* însemn în loc ”, „pentru” și *nomen*, adică „nume, substantiv” și din limba franceză (*p*

e

nele este partea ține l antiv.

Pronumele personal desemnează diferitele persoane care par munică

P rso arele **gra**

persoană	număr	gen	caz	forme
persoana I persoana a II-a persoana a III-a	singular plural	**(doar la persoana a III-a):** masculin feminin	- cazuri **ca la substantiv**; - N., Ac., D. - la G. – forme doar pt. persoana a III-a; - la V. – forme doar pt. persoana a II-a;	- **accentuate** (la toate cazurile) - **neaccentuate** (*clitice*) – la Ac. și D.

Formele pronumelor personale:

Caz	**Forme**	**Persona I**		**Persoana a II-a**		**Persoana a III-a**			
						singular		**plural**	
		singular	**plural**	**singular**	**plural**	**masc.**	**fem.**	**masc.**	**fem.**
N.		eu	noi	tu	voi	el	ea	ei	ele
Ac.	**accentuate**	(pe) mine	(pe) noi	(pe) tine	(pe) voi	(pe) el	(pe) ea	(pe) ei	(pe) ele
	neaccentuate (clitice)	mă, m	ne	te	vă, v	îl, l	o	îi, i	le
D	**accentuate**	mie	nouă	ție	vouă	lui	ei	lor	lor
	neaccentuate (clitice)	îmi, mi	ne, ni	îți, ți	vă, v, vi	îi, i	îi, i	le, li	le, li
G.		-	-	-	-	lui	ei	lor	lor
V.		-	-	tu!	voi!	-	-	-	-

Pronumele personal poate avea următoarele **funcții sintactice**:

- **Nominativ**: - subiect: *Ele merg în excursie.*

- nume predicativ: *Câștigătoarea concursului este ea.*

- **Acuzativ**: - complement direct: *Pe ei i-am invitat la spectacol.*
- complement prepozițional: *Vorbim despre el.*
- circumstanțial de loc: *Mirela a ajuns la voi.*
- circumstanțial de timp: *Dan a sosit după noi.*
- circumstanțial de mod: *Irina procedează ca tine.*
- atribut pronominal prepozițional: *Veștile despre ele sunt bune.*

- **Dativ**: - complement indirect: *Lui i-am acordat diploma.*

- **Genitiv**: - atribut pronominal genitival: *Prietenii lui sunt premianți.*

- **Vocativ**: - fără funcție sintactică: *Tu, vino aici!*

Model de analiză:

Bătrânul o cheamă pe Maria.

„o” = pronume personal, persoana a III-a, nr. singular, genul feminin, caz Ac., formă neaccentuată,

funcție sintactică de complement direct

Observații:

1. **Formele neaccentuate** ale pronumelui personal **dublează** complementul direct și complementul indirect. Cliticele pronominale (formele neaccentuate ale pronumelui personal) dublează formele accentuate ale pronumelui, **anticipându-le** (L-am văzut *pe Alex.*; I-am dat *Alexandrei.*) sau **reluându-le** (*Pe Mihai* l-am văzut.; *Alexandrei* i-am dat DVD-ul.).

2. **Neexprimarea subiectului pronominal la persoana I și a II-a** este o caracteristică a limbii române și este o greșeală ca în aceste cazuri să apară subiecte exprimate prin pronume personale.

Exprimarea subiectului pronominal este permisă când:
- are valoare de insistență: *Tu ai murdărit tabla, tu s-o ștergi.*
- are valoare de opoziție: *Eu lucrez și tu doar privești.*

3. În unele situații, când fac parte din anumite expresii, de exemplu *a nimerit-o bine*, *ce să-i faci*, pronumele personale nu au funcție sintactică, având valoare neutră.

Anexa 3

Fișă de lucru

1. Înlocuiește, în enunțurile date, substantivele scrise italic cu pronume personale potrivite:

a) *Lupul* reprezintă un simbol al cruzimii.
b) *Vulpea și maimuța* întruchipează șiretenia.
c) Greierul o roagă pe *furnică* să-l ajute.
d) Câinele este credincios *stăpânului*.
e) Leul este considerat regele *animalelor*.
f) – *Șoricelule*, vino mai aproape!

2. În ce cazuri crezi că stau pronumele prin care ai înlocuit substantivele la exercițiul anterior.

3. Indică persoana, numărul și genul (dacă este cazul) pronumelor personale din enunțurile:

a) *Eu* fac tema și *tu* ai început joaca!
b) În vacanță, *el* a mers la schi.
c) *Ea* a făcut un om de zăpadă.
d) *Noi* am învățat, iar *voi* nici n-ați deschis cartea!
e) *Ei* au spart geamul.
f) *Ele* sunt niște fete foarte harnice.

4. Menționează cazurile pronumelor din enunțurile de mai jos:

a) Voi mă așteptați pe mine afară, iar eu vă aștept**am** pe voi înăuntru, fiindcă nu am stabilit precis locul de întâlnire.

b) Mie îmi plac fabulele, cum vă plac și vouă. Din ele am avut multe de învățat, așa că le-am citit mereu cu interes.

5. Alcătuiește propoziții pentru a diferența ortogramele: *l-a/la, ne-a/ nea, ți-i/ ții, vi-i/ vii*.

6. Precizează funcțiile sintactice ale pronumelor personale scrise italic în propozițiile de mai jos:

a) *Ele* merg în excursie.

b) Câștigătoarea concursului este *ea*.

c) *Pe ei i*-am invitat la spectacol.

d) Vorbim *despre el*.

e) Mirela a ajuns *la voi*.

f) Dan a sosit *după noi.*

g) Irina procedează *ca tine*.

h) Veștile *despre ele* sunt bune.

i) *Lui i*-am acordat diploma.

j) Prietenii *lui* sunt premianți.

k) *Tu*, vino aici!

7. Notează în tabelul de mai jos pronumele de la exercițiul anterior și completează-l conform cerințelor:

Pronumele	**Persoana**	**Numărul**	**Genul**	**Cazul**	**Forma**	**Funcția sintactică**

8. Colorează silueta racului conform indicațiilor:

- albastru-deschis – pronumele personale în cazul nominativ;
- portocaliu – pronumele personale la persoana a III-a, numărul singular și plural, cazul genitiv;
- roșu – formele accentuate și neaccentuate de pronume personal în acuzativ, la persoana a II-a, numărul singular și plural;
- grena – formele neaccentuate de pronume personale în cazul acuzativ, persoana a III-a, numărul singular;
- roz – pronumele personale în cazul vocativ;
- galben – formele accentuate și neaccentuate de pronume personale în cazul dativ, persoana I și a II-a, numărul singular și plural.

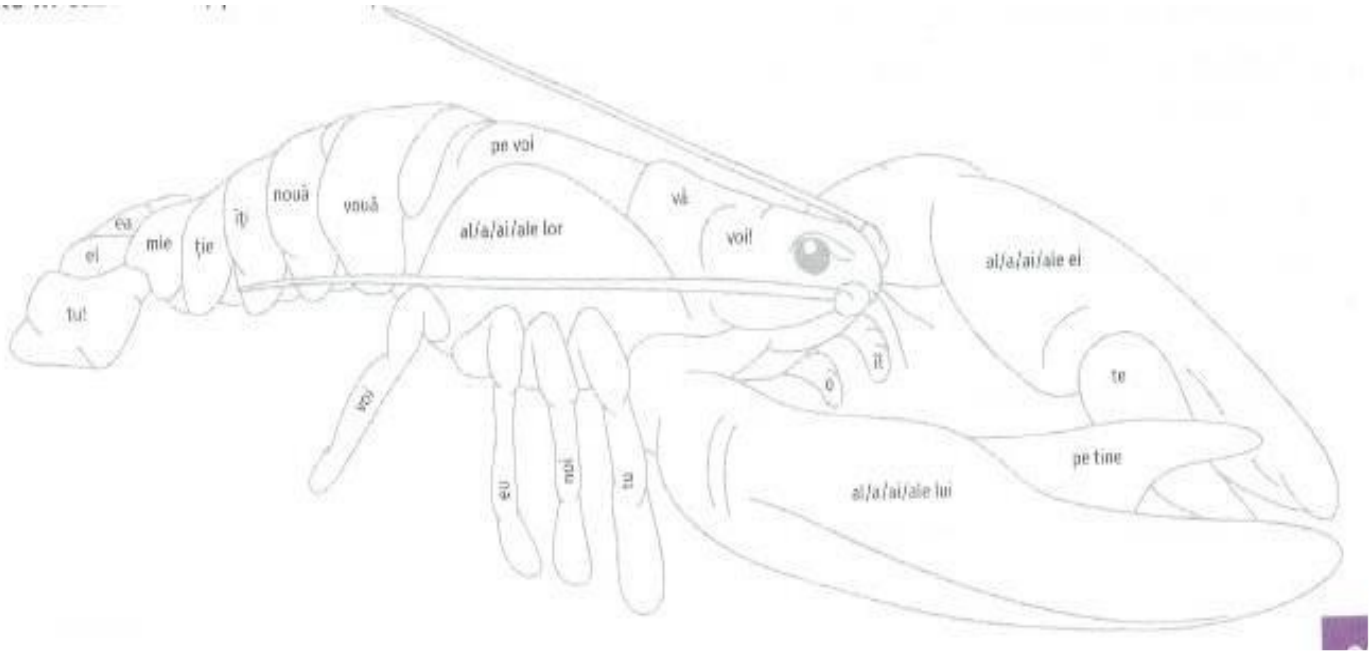
pe voi
vă
noua
nouă
ea
ei
mie
ţie
îţi
al/a/ai/ale lor
voi!
al/a/ai/ale ei
tu!
îl
o
te
vou
pe tine
eu
noi
tu
al/a/ai/ale lui